

kommunedirektør

Notat

Til: Kommunestyret

Fra: Konstituert kommunedirektør

Vår referanse: 23/1108-1

Dato: 06.02.2023

Informasjon knyttet til Haugaland Kraft AS' salg av aksjer og utøvelse av forkjøpsrett

Haugaland Kraft AS (HK) ervervet 19 141 293 aksjer (3,67 %) av egne aksjer våren 2021. Dette skjedde i tilknytning til at Karmøy og Haugesund kommune benyttet forkjøpsretten i forbindelse med at Fjeldberg Kraftlag AS solgte sine aksjer i Haugaland Kraft. Senere samme år har selskapet brukt 11 466 381 aksjer (2,2 %) til å erverve Energiselskapet Odda AS, og solgt 4 169 592 aksjer (0,8 %) til kommunene Bømlo, Etne, Fitjar og Sauda.

Saker knyttet til salg av ovennevnte aksjer ble fremlagt for godkjenning i ekstraordinær generalforsamling 21.12.2021 (vedlegg 1). Karmøy kommune har, i samarbeid med Haugesund og Tysvær kommuner, arbeidet med å revidere kommunens eierskapsmelding¹. Denne ble politisk behandlet og vedtatt i Karmøy kommunestyre i desember 2022. Underveis har det i Karmøy kommune blitt gjort en vurdering av kommunens delegasjonsreglement mv. med utgangspunkt i problemstillinger knyttet til disse transaksjonene. Dette notatet ligger vedlagt (vedlegg 2).

I generalforsamlingens vedtak er det tatt inn en formulering om at «Aksjonærer som stemmer for dette vedtaket, forplikter seg samtidig til å avstå fra å utøve forkjøpsrett i tilknytning til...». Dette vedtaket, hvor aksjonærene fraskriver seg forkjøpsretten, er vurdert å være utenfor generalforsamlingens myndighetsområde. Det er den enkelte aksjonær – her kommunestyret – som utøver denne myndigheten. Spørsmålet om fraskrivelse av forkjøpsrett skulle derfor formelt sett vært behandlet av kommunestyrene, og burde derfor ikke vært tatt inn som en del av vedtaket. Det er ikke uvanlig at spørsmålet om bruk av forkjøpsrett ønskes avklart forut for et salg, men dette burde da vært avklart med den enkelte aksjonær i forkant.

Det aktuelle salget har ikke vært behandlet av kommunens administrasjon, og sånn sett heller ikke blitt politisk behandlet i kommunestyrene. Dette er formelt sett ikke uriktig, men i den grad Haugaland Kraft AS ønsket en avklaring om bruk av forkjøpsretten som et premiss for salget, burde dette vært tatt opp med kommunenes administrasjoner i forkant, slik at det var tilstrekkelig tid til å legge dette spørsmålet frem for kommunestyrene.

1

Etter aksjeloven må forkjøpsrett gjøres gjeldende ved melding til selskapet senest to måneder etter melding om om eierskiftet. Det vurderes derfor at forkjøpsretten for kommunene er tapt, ettersom kommunene ikke innen den lovpålagte fristen har varslet om at forkjøpsrett vil gjøres gjeldende.

Denne saken avdekker at det har vært svakheter i rutinene for kontakt mellom kommunen og de ulike selskapene, og at det har vært behov for en tydeligere ansvars- og rollefordeling mellom kommunestyret og kommunestyrets representanter i eierorganene. Målsettingen med den nye eierskapsmeldingen har vært å klargjøre disse områdene. Eierskapsmeldingen bygger på KS sine oppdaterte anbefalinger, og har i tillegg bygget på kommunens egne erfaringer med eierstyring, samt de erfaringer som Haugesund og Tysvær kommune har gjort.

Eierskapsmeldingen blir et viktig overordnet styringsdokument som gir konkrete føringer for hvordan kommunestyret, kommunestyrets representanter i eierorganene og administrasjonen skal utøve sine roller i kommunens eierutøvelse. Prinsippene i eierskapsmeldingene vil også bli tatt inn ved neste rullering av delegeringsreglementet.